

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven og forskellige andre skattelove. (Begrænsning af fradragsretten i visse lejeforhold (leasing)).

(Fremsat 30/11 83).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 opførte sag, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v. (Skattemæssig behandling af finansiel leasing).

Af Tastesen (S) m.fl.

(Fremsat 1/11 83).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foghel):

Det lovforslag, som socialdemokratiet her har fremsat, har til formål at sætte en stopper for den utilsigtede anvendelse af afskrivningsregler, som forekommer i forbindelse med finansielle leasingarrangementer. Forslaget går i al enkelhed ud på, at finansiel leasingvirksomhed skattemæssigt anses for finansieringsvirksomhed.

Baggrunden for dette lovforslag er den samme som for det lovforslag, regeringen har fremsat, og som også skal behandles i dag. Forslaget tilsigter at begrænse de skattemæssige fordele, der er forbundet med, at retten

til at foretage skattemæssige afskrivninger overføres til en kreds af leasinginvestorer med høj marginalsat. Disse investorer står som ejere af det pågældende aktiv, som de lejer ud til brugerne.

Det socialdemokratiske forslag er i modsætning til regeringens forslag begrænset til at omfatte de leasingaftaler, der har karakter af finansiel leasing. Begrebet finansiel leasing er i forslaget kun meget løst defineret som aftaler, hvorved leasingtageren, dvs. lejeren eller brugeren, overtager alle væsentlige risici og fordele, der er knyttet til ejendomsretten. I øvrigt overlades det til mig som skatteminister at udforme de nærmere retningslinjer for, hvornår en leasingaftale skal anses for finansiel.

Det er naturligvis en stor svaghed, for det er således op til mig nærmere at fastlægge, hvad det socialdemokratiske forslag egentlig omfatter. Denne tillid til mig som minister er meget prisværdig, men som det fremgår af det fremsatte regeringsforslag, har jeg valgt den udvej i stedet for at fremsætte et forslag, som ikke er baseret på, at visse såkaldte finansielle leasingaftaler kan udskilles fra andre aftaler om leje af aktiver.

Når regeringen må afvise et forslag om finansielle leasingaftaler, skyldes det ikke mindst hensynet til borgernes retssikkerhed. Alle lejeaftaler har jo et element af finansiering; lejeren betaler netop ejeren af aktivet for at kunne benytte dette i en periode, således at lejeren selv ikke behøver at investere større beløb til køb af aktivet.

Grænsen for, hvornår en aftale har et så væsentligt finansieringselement, at aftalen bliver omfattet af det her foreliggende forslag, skulle efter forslagsstillernes mening kunne drages administrativt. Dette kan ikke være acceptabelt. Afgørende skattemæssige virkninger af en indgået aftale bør normalt kunne udledes direkte af lovteksten. Når lovordene er så løse, som det foreslås her, er det særlig uheldigt at overlade det hele til administrationen.

I bemærkningerne til lovforslaget antydes, at der er visse kriterier, der skal lægges til grund for at anse en leasingaftale for at være finansiel. Hertil er at sige, at de antydede kriterier vil være overordentlig vanskelige at administrere i praksis og vil kunne føre til uensartet behandling af skatteyderne, da kriterierne er skønsmæssige og derfor ikke kan

[Ministeren for skatter og afgifter]

føre til en klar definition af de omfattede aftaler.

Lovforslaget lader endvidere andre væsentlige problemer uløste. Dette gælder såvel den skattemæssige virkning af, at en aftale anses for finansiel, som andre virkninger. Der ligger kun en antydning af, at en sådan leasingvirksomhed skal anses for finansieringsvirksomhed. Forslaget tager ikke klart stilling til, hvem der skal være afskrivningsberettiget, hvorledes leasingydelsen skattemæssigt skal behandles, og hvorledes den skattemæssige opgørelse skal foregå ved leje-forholdets ophør. Skulle man forsøge at følge de antydninger, der ligger i forslaget, betyder det i virkeligheden, at den, der lejer godet, simpelt hen får dobbeltafskrivninger med det forslag, som her er fremsat.

Regeringens lovforslag om begrænsning af fradragsretten i visse leje-forhold er som sagt også fremsat ud fra ønsket om at begrænse mulighederne for skattetækning gennem deltagelse i leasingprojekter. Regeringens forslag omfatter imidlertid i princippet alle leje-forhold ud fra den betragtning, at det ikke i praksis vil være muligt at udskille visse særlige leje-forhold som værende af særlig finansiell karakter og som værende særlig kritisable. Regeringsforslaget tager også udtrykkelig stilling til de skattemæssige indgreb, som skal gennemføres.

Endelig siger forslagsstillerne, at indgrebet mod leasing som foreslået af dem skal have virkning fra det socialdemokratiske lovforslags fremsættelse, den 1. november 1983.

Dette ønske må blankt afvises, for det første fordi det er uklart, hvilke aftaler forslaget omfatter. Det er for det andet heller ikke klart, hvilke retsvirkninger det skal have, at en aftale er omfattet af forslaget. Det vil simpelt hen stride imod almindelige retssikkerhedsprincipper at lade en skattelov få tilbagevirkende kraft for aftaler, som ikke er klart definerede, og som borgerne under alle omstændigheder har indgået i tillid til de gældende regler.

Efter regeringens opfattelse løser det socialdemokratiske lovforslag ikke de skattemæssige problemer, der er opstået i forbindelse med leasingarrangementerne. Jeg må derfor på regeringens vegne tage afstand fra forslaget og henvise til det af regeringen fremsatte lovforslag, som er båret af en tilsvarende målsætning, men som jo klart adskiller sig

fra det foreliggende af socialdemokratiet fremsatte forslag.

Lykketoft (S):

Mens vi her i tinget har hørt skatteministerens tale om retssikkerhed efterhånden ganske mange gange, er befolkningens tillid til skattesystemets rimelighed gang på gang i det forløbne år blevet nedbrudt yderligere på grund af administrationens og folketingsflertallets manglende handlekraft over for forskellige former for misbrug af lovgivningen.

Vi har drøftet skatteleasing adskillige gange her i folketinget. Den første runde tog vi for næsten et år siden, og med nogen møje lykkedes det i foråret for et flertal at samle sig om et foreløbigt stop for brugen af investeringsfonds- og etableringskontomidler til køb af leasinganparter. Det skar de allermest profitable leasinginvesteringer væk, men det var allerede dengang klart, at der var brug for videregående ændringer i skattesystemet for at bremse de store industrialiserede arrangementer, vi har set.

Den grundlæggende drivkraft i disse arrangementer er jo, at man fra firmaer og selskaber med lav eller ingen skat sælger de gode afskrivningsmuligheder inkl. pristalsregulering af afskrivningsgrundlaget til passive investorer med høje trækprocenter, f.eks. tand-, dyr- og menneskelæger med truende restskatter.

Det kombineres så med udnyttelse af skattefri kursgevinster ved anbringelse af ledige penge, der opnås ved skattespekulationen, og det kombineres med udnyttelse af lav beskatning af den gevinst, der konstateres, hvis der har været tale om for store afskrivninger i leasingperioden.

Hvis man effektivt vil stoppe sugerørene i de offentlige kasser, kræver det derfor indgreb på alle disse felter. Den mest generelle langsigtede løsning vil efter socialdemokratiets opfattelse være at lægge kommanditselskaber og interessentskaber ind under aktieselskabsbeskatningen, så underskud i form af store startafskrivinger kun kan udnyttes til modregning i fremtidige indtægter.

I socialdemokratiets skattereformovervejelser indgår netop, at alle former for erhvervsvirksomhed bør ind under en selskabslignende beskatning.

[Lykketoft]

Den aktuelt rigtigste løsning vil efter vores opfattelse være at stoppe retten til afskrivning på finansielle leasingarrangementer, præcisere muligheden for beskatning af kursgevinster i disse arrangementer og beskatte genvundne afskrivninger som almindelig indkomst uden ret til den skattefri fortjeneste på 6.000 kr. Dette har socialdemokratiet foreslået i tre særskilte lovforslag i denne samling, lovforslagene nr. L 53, nr. L 26 og nr. L 77.

Oprindelig håbede og forventede vi, at regeringen ville spille ud straks ved folketingsårets begyndelse. I foråret nægtede regeringen jo at være med, fordi man ventede på Westerbergudvalgets betænkning, men man sagde, at der ville komme et regeringsudspil på baggrund af denne betænkning.

Betænkningen kom i begyndelsen af juli måned i år. Det havde været udtryk for en fornuftig omsorg for statsfinanserne, hvis regeringen derefter straks var gået i gang med at udforme sit forslag om ændringer både i afskrivningsloven og i de permanente regler om forbud mod brug af investeringsfonds- og etableringskontomidler til skatteleasing, som der er et erklæret folketingsflertal for.

Den omsorg har regeringen ikke udvist. Man har tøvet med at komme med et initiativ, og imens er der endnu en gang udbrudt stor panik før lukketid i leasingbranchen. Der har været en voldsom spekulation i oktober i år, og den har været endnu større i november. Der røg vel hele regeringens gevinst på nedskæringen på bilstandsloven.

Socialdemokratiet fandt det derfor uomgængelig nødvendigt at tage et selvstændigt initiativ til et stop for finansiell leasing pr. 1. november i år. Det er et forslag, der lige så lidt som regeringens forslag har tilbagevirkende kraft. Det skal efter sin ordlyd træde i kraft på fremsættelsesdagen.

Jeg erkender, at der er vanskeligheder ved definitionen af finansiell leasing, men skønner vi også andre steder i skattelovgivningen, og de præciseringer, der måtte mangle, ville det fuldt ud have været muligt at foretage gennem præciserende ændringsforslag til dette forslag.

Vi havde også grund til at tro, at det indgreb, vi foreslog, kunne samle et flertal her i tinget. Efterfølgende er det så blevet oplyst, at det kunne det nok ikke, men at regeringens eget forslag var undervejs.

Så må det stærkt beklages, at regeringens forslag har været en hel ekstra måned undervejs, og at regeringen – jeg tænker på økonomiministeren – i den periode direkte har opfordret folk til at hamstre, inden der blev lukket.

Det må også beklages, at regeringens forslag nok tager fat på problemerne, men ikke er tilstrækkelig omfattende og effektivt. Der mangler bl.a. forslag om fortsættelse af forårets indgreb på etableringskonto- og investeringsfondsområdet, og der mangler stop for forskudsafskrivning på bygninger, der lejes ud. Disse elementer er vigtige, og disse emner har socialdemokratiet derfor i dag været nødt til at fremsætte et særligt lovforslag om.

Men der er tillige i regeringens afskrivningsforslag en række undtagelser fra hovedreglen, som vi er enige i: kun aktie- og anpartsselskaber og enkeltmandsvirksomheder skal kunne udnytte afskrivningsfordelene ved udlejede aktiver.

Men den væsentligste er undtagelsen for alle skibsprojekter, hvor der ikke er tale om salg og tilbagelejning. Hvis regeringsforslaget nyder fremme i stedet for socialdemokratiets lovforslag nr. L 53, vil vi stille ændringsforslag, der bl.a. afskærer afskrivningsretten for skibe, hvor der er tale om finansiell leasing. Hvor det som et generelt begreb på hele området måske kunne volde nogle vanskeligheder, er jeg ikke spor i tvivl om, at det med stor sikkerhed vil kunne forvaltes på dette specielle område.

Vi vil i det hele taget arbejde for, at indgrebene bliver så omfattende og så effektive som muligt.

Heroverfor vil vi givetvis også i denne debat blive mødt med det argument, at vi dermed fjerner projekter, der giver beskæftigelse og valutaindtjening. Svaret er meget enkelt. Svaret er, at enhver regering – også den, der sidder nu – har en meget klart defineret overgrænse for, hvilket budgetunderskud der i en given situation er acceptabelt.

Hvis selvbetjeningsordningen, som skatteministeren har udtrykt det, skal fortsætte med, at man tager skattefordele på leasingområdet over et bredt felt, men nu koncentrerer det til skibene, vil det nødvendigvis udløse nedskæringer eller skatteforhøjelser andre steder i systemet, for at en given økonomisk politik kan fastholdes, og det vil fjerne arbejdspladser, flere arbejdspladser, end

[Lykketoft]

der skabes, ved, at man accepterer denne finansieringsform uden begrænsning.

Jeg vil gerne tilføje, at hvis der efter regeringens og folketingsflertallets opfattelse er penge til at styrke investering og beskæftigelse – og specielt på skibsområdet – så lad os da gøre det direkte og planlagt og med et større udbytte af pengene, f.eks. ved at fremskynde flere statsordrer til værfterne. Derved sparer vi under alle omstændigheder nogle fede mellemhandleravancer til dem, der ordner leasingarrangementer, noget, som vi har set i en lang række tilfælde, og som i enkeltprojekter har været større end de fordele, der kunne blive til dem, der investerede, eller dem, der skaffede sig fradrag.

Der er nu i alt fremsat fire socialdemokratiske forslag med tilknytning til dette område. Ét har været til første behandling, ét behandler vi nu, ét kommer senere i dag, og ét er fremsat i dag. Disse fire forslag vil naturligvis være vort udgangspunkt for det videre arbejde med dette område. Vi tror og håber på, at et flertal i folketinget vil kende sit ansvar for at værne statsfinanserne og styrke respekten for skattesystemet i kraft af, at vi kan gennemføre ændringer, der gør byrdefordelingen mere rimelig, mere solidarisk.

Jeg vil gerne understrege, at i de indgreb, vi har foreslået, indgår også, at vi med fremtidig virkning skal beskatte kursgevinster og beskatte genvundne afskrivninger mere effektivt også for leasingarrangementer og de leasinganparter, der allerede er købt af private passive investorer.

Vi håber som sagt, at folketingsflertallet vil fastholde denne linje. Vi håber, at regeringen denne gang vil vise forhandlingsvilje, således at man tager et medansvar for den fulde rækkevidde af de indgreb, der bør gennemføres, indgreb, som jeg føler mig overbevist om at et flertal i folketinget vil gennemføre, og som ikke kun vedrører de forslag, der er til debat under dette punkt.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er hr. Lykketofts bemærkninger om skibene, der kalder mig herop.

Jeg vil spørge direkte for at få lidt mere styr på debatten om disse forslag, hvad det egentlig var, hr. Lykketoft mente. I de foregående måneder har jeg ofte haft lejlighed til

at drøfte med socialdemokrater, herunder hr. Lykketoft, om man ønskede at stoppe for nybygninger på værfterne. Det er mit første spørgsmål. Jeg har ikke kunnet få noget klart svar hidtil. Skal det forstås på den måde, at socialdemokraterne ønsker, at der for fremtiden ikke kan tegnes anparter i nybygninger?

Den anden ting er, at man siger, man meget nemt kan udskille finansiell leasing. Ville det være for meget forlangt, efter at man for gæves har forsøgt at definere finansiell leasing i et lovforslag, og når nu hr. Lykketoft mener, det er så nemt at definere det på dette område, nemlig med hensyn til skibene, at sløret blev løftet her i folketingsalen?

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Definitionen af finansiell leasing har man et udmærket udgangspunkt for i den internationale regnskabsstandard, som er lavet af de statsautoriserede revisorer. Med det udgangspunkt vil man givet kunne præcisere begrebet bedre, end det er sket i det socialdemokratiske lovforslag.

Det er jo, som hr. Bernhard Baunsgaard vil vide, ikke særlig nemt for oppositionspartier endeligt at udarbejde lovforslag, som de skal se ud. Derfor havde vi sandelig også håbet, som jeg sagde i mit indlæg før, at regeringen havde kendt sin besøgelsetid og var kommet med et forslag til at klare disse ting, før vi blev tvunget til det af hamstringsbølgen. Men jeg mener, det kan klares under forhandlinger i folketinget med udgangspunkt i den regnskabsstandard, som er optrykt i leasingudvalgets betænkning. Leasingudvalget har beskæftiget sig ganske meget netop med sondringen mellem finansiell og operationel leasing.

Det er det ene, jeg vil svare hr. Bernhard Baunsgaard. Det andet er, at hvis man bevarer skibe som den eneste væsentlige og attraktive undtagelse med hensyn til enhver form for leasingarrangementer, vil man se et voldsomt pres på netop dette område. Her vil man se arrangementerne fremover. Det er et spørgsmål, om der i så fald om få år overhovedet vil blive bygget skibe på andre vilkår end netop leasinganparter, og det er samfundsøkonomisk set en u hensigtsmæssig og dyr form. Der bliver bygget skibe på andre vilkår i dag. De fleste skibe, der bliver byg-

[Lykketoft]

get, bliver bygget af aktieselskaber og rederier, der er aktieselskaber.

Jeg mener, at det første nødvendige indgreb er at stoppe for finansiel leasing på skibe, så bevarer vi en bestemt form, vi bevarer den form, vi kender, f.eks. fra Mercandia, som er et kommanditselskab, hvor de enkelte har en betydelig risiko.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg stillede to spørgsmål, og jeg fik ikke svar på nogen af dem, men jeg kan prøve at gentage dem, så kan det være, jeg får et svar.

Vil socialdemokratiet fremsætte et forslag om, at man for fremtiden ikke kan nybygge skibe på danske værfter ved hjælp af disse anpartstilbud? Det må være nemt at svare ja eller nej på.

Det andet var, hvordan man skulle definere finansiel leasing, når det gælder skibe uden for de tilfælde, hvor regeringsforslaget stopper det. Det er jo det, det drejer sig om. Dér sagde hr. Lykketoft, at det kunne udvalget nok finde ud af.

Ærlig talt, er det ikke lidt sølle, at et parti, der indtil for ganske nylig havde regeringsmagten, og som derfor kunne have gjort sig sine overvejelser, i dag ikke kan løfte sløret for, hvad finansiel leasing med skibe er ud over det, som regeringsforslaget nu stopper?

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Nu har hr. Bernhard Baunsgaard været med til at gennemføre ganske mange skatte- love her i tinget. Han har også stillet ændringsforslag til ganske mange, og jeg tør vædde på, at der er en hel del af de ændringsforslag, der har indeholdt væsentlig mere upræcise begreber end begrebet finansiel leasing. Vi er nødt til – vi har betjent os af det i fællesskab så sent som i foråret – at bruge ret så runde begreber, som må præciseres dels i bemærkninger, dels i efterfølgende praksis, f.eks. »væsentlig arbejdsindsats i egen virksomhed«. Det kan man blive nødt til i nogle tilfælde. Men her mener jeg faktisk ikke vi er ude i noget, vi slet ikke kan overskue.

Jeg tror, kernen i det er, at hr. Bernhard Baunsgaard for en måneds tid siden har be-

stemt sig til, at ligegyldig hvad jeg siger om den sag, vil han ikke stemme for begrebet finansiel leasing. Det er der ikke noget at gøre ved, det er bare ærgerligt, men jeg synes faktisk, debatten er noget ved siden af.

Så er der spørgsmålet, om vi ikke skal acceptere leasinganpartsarrangementer på danske værfter. Ja men efter regeringens forslag er det jo ikke kun på danske værfter. Vi kan fuldt så vel se den slags arrangementer på udenlandske værfter, og så begynder de samfundsøkonomiske og beskæftigelsesmæssige fordele ved at opretholde denne særlige form i hvert fald at fortone sig noget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Socialdemokraterne opfinder disse skønsbegreber – hr. Lykketoft nævnede »væsentlig arbejdsindsats i egen virksomhed« – og det volder vanskeligheder hver gang. Det lykkes os jo med hensyn til »væsentlig arbejdsindsats« at finde frem til noget, der vel kan bruges. Nu skal vi bare have det defineret bedre end tidligere.

Men hvad angår finansiel leasing, har man altså ikke et klart bud i dag, og jeg fik ikke noget svar på det med nybygninger. Det var bare en talen udenom. Vil man stille forslag om, at det skal stoppes for nybygninger? Så vidt jeg kan skønne, vil det være muligt for socialdemokratiet at skabe flertal for det uden om de radikale og regeringspartierne.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne give det konservative folkepartis mere principielle bemærkninger til leasingbegrebet og de lovforslag, der er til behandling nu.

Jeg skal tage udgangspunkt i, at det er vores ønske at fremme erhvervmæssige investeringer, vi ønsker at fremme beskæftigelsen, og vi ønsker også, at der sker en spredning af ejendomsret, og vi mener, at leasingbegrebet kan være nyttigt dertil. Det er en ny finansieringsform, og det ville være bagstræverisk i almindelighed at gå imod en udvikling, der fremmer produktionen og tjener omsættens tarv.

Men når det udarter med vildskud, der medfører helt urimelig udnyttelse, må man se at få det fjernet eller hindre noget sådant i at udfolde sig. Snurrige og indviklede transakti-

[Hagen Hagensen]

oner gennem utilsigtet og urimelig udnyttelse af skatteregler, der giver nogle øjeblikkelige fordele, som andre ikke kan opnå, må bringes til ophør.

Skattetænkning kan være forståelig med den skattebelastning, vi lever med, men nogle leasingforetagender ligger klart uden for rammerne af almindelig skattetænkning og må derfor betragtes som værende imod lovens ånd og mening. Det er ikke mindst tilfældet med det, der hedder sale-and-lease-back.

Vore afskrivningsregler er gode for det aktive erhvervsliv, der har behov for at kunne imødegå den risiko, der kan være forbundet med disse forhold, men reglerne er ikke skabt for at give passive investorer uden synderlig – om overhovedet nogen – risiko fordele. Mange tilbud af leasingprojekter under nye former, der har været det senere stykke tid – det gælder især de meget omfattende interessentskabsdannelser, der har været – hvor der er tale om meget små indskud, og hvor der er mulighed for betragtelige, øjeblikkelige eller hurtige beskatningsfordele, måtte naturligt undersøges. Betænkningen fra juni i år har givet væsentlige bidrag til klarlæggelse eller påpegning af leasingforhold, herunder de såkaldte pakkedløsninger, overfinansiering og værdifastsættelse af aktiver, der kommer ind under leasing, og de vanskeligheder, der kan være forbundet dermed.

Leasingforhold er vanskeligt og tungt stof, og det har været nødvendigt med grundige overvejelser, før man fremsatte lovforslag. Uden grundige og omhyggelige overvejelser kunne man nemt være kommet ud for, at det var mottoet »hellere ramme ved siden af end slet ikke at ramme«, der havde fæstnet sig i et sådant lovforslag. Det foreliggende lovforslag bevarer den erhvervsmæssige leasing – eller udleje, som det jo også er – der sker for at finansiere erhvervslivet, uden at der finder urimelig eller utilsigtet brug eller udnyttelse af skattereglerne sted. Det er væsentligt, at adgangen til fradrag af tab ved afhændelse inden for lovgivningens rammer bevares. Der er også, må det fremhæves, beskæftigelsesmæssige hensyn at tage, og disse er tilgodeset vedrørende skibe og bygninger.

Forslagets regler er omfattende og komplicerede, og det må henvises til en omhyggelig gennemgang under udvalgsarbejdet, som det konservative folkeparti vil gå ind i med det

formål at nå frem til et regelsæt, der bevarer leasingfinansieringens goder, men afskærer muligheder for brug deraf, der alene eller som hovedformål er af skattemæssig karakter.

Det kan siges at være beklageligt, at det er sådan, at skattebelastningen eller skattetrykket er sådan, at skattetænkning går ud over rimelige rammer. Gid vi dog kunne nå frem til at få en proportional skat for alle eller for de flest mulige; det ville muliggøre enklere skatteregler og kunne nok have gjort et forslag som dette overflødigt.

Så vil jeg gøre nogle enkelte bemærkninger om det af socialdemokratiet fremsatte lovforslag nr. L 53, som vi må afvise. Jeg kan i det store og hele henvise til, hvad skatteministeren har sagt, men blot føje til, at der er fire grunde til, at vi mener, det klart må afvises. Det mangler en klar definition og afgrænsning af begrebet finansiel leasing, for i det overlades fastlæggelsen af, hvornår en aftale anses for at være finansiel leasing, til skatteministeren, og selv med den absolutte tillid, som vi har til den nuværende skatteminister, vil jeg dog sige, at det er en helt uacceptabel bemyndigelse at give en minister. Det kunne jo skifte på stolen, og så ved man jo slet ikke, hvad der kan ske.

Endelig må jeg sige, at forslaget ikke tager stilling til den skattemæssige behandling af allerede indgåede leasingaftaler; man lader det stå åbent, om disse skal inddrages, og således vil lovforslaget fra socialdemokratiet komme til at ramme, så vidt jeg kan se, al leasing og få en tilbagevirkende kraft, der er i modstrid med reglerne om, at vi ikke giver skærpende skattelove tilbagevirkende kraft.

Hr. Lykketoft kom i sit ordførerindlæg med en række polemiske bemærkninger rettet imod det af regeringen fremsatte lovforslag, også mod, at det først var fremkommet nu. Jeg skal ikke tage dem op her, jeg tror, vi får rigelig lejlighed til under udvalgsarbejdet at drøfte disse forhold. Blot er der en enkelt ting, jeg må anholde, og det er, at man skulle kunne klare hele vores skibsværftsforhold med, at det skulle være statsordrer, der blev givet dertil. Jeg mærkede sådan lidt den socialistiske tanke, der lå i, at det var staten, der skulle styre det. Det er helt givet, at det må vi vende os imod.

Dernæst vil jeg lige tilføje en anden ting. Hr. Lykketoft siger, at det rationelle ville

[Hagen Hagensen]

være på dette område at inddrage kommanditselskaber, som bl.a. ved medvirken af hans parti kom ud af selskabsskatteLovgivningen i 1960. Det er naturligvis noget, der kan overvejes, men det er da ikke noget, der ligger umiddelbart for at gøre, navnlig ikke, når hr. Lykketoft så føjer til, at man også ville have interessentskaber ind under selskabsskatteLovgivningen – sådan forstod jeg det – for dér er forholdet dog, tror jeg, helt anderledes. Det kan da godt være, det var en vældig fidus – også skattefidus – for nogle at få interessentskaber ind under selskabsbeskatningen og undgå de høje marginalskatte, som jo følger af interessentskabet, hvor hver enkelt interessant personligt hæfter, personligt skal tage alt, hvad han får ud af interessentskabet, til beskatning hos sig. Det kan måske være en overvejelse værd, og vi kan drøfte det senere, men jeg tror nok, man skal tænke sig godt om, før man går ind på disse forhold.

Alt i alt vil jeg sige, at vi afviser det socialdemokratiske forslag, at vi slutter os til regeringsforslaget, men dog gør den tilføjelse, at det er så vanskeligt tilgængeligt stof, at vi nok under udvalgsarbejdet kommer ud for at skulle ændre områderne på en eller anden måde. Vi tilsiger vores positive medvirken dertil.

Fogh Rasmussen (V):

Venstre vil afvise socialdemokratiets forslag og til gengæld støtte det forslag, som er fremsat af regeringen. Jeg skal ikke fordybe mig så voldsomt i socialdemokratiets forslag, som allerede har været grundigt debatteret, men kun slå fast, at det trods ihærdige anstrengelser altså heller ikke i dag er lykkedes socialdemokratiet at give en klar, entydig definition på, hvad finansiel leasing egentlig er. Den uklarhed er i og for sig nok for os til at afvise forslaget.

Men dertil kommer, at hvis det så lykkedes at klassificere nogle leasingaftaler som finansiel leasing, ville der efterfølgende bestå et kolossalt arbejde og en masse administrativt besvær i for disse låneaftaler, som der så ville være tale om, at udskille den del af dem, der var en fradragsberettiget rente, fra den del, som var et ikke fradragsberettiget afdrag. Vi må altså afvise socialdemokratiets forslag.

Til gengæld støtter vi regeringens forslag. Regeringens forslag indebærer jo visse indgreb mod nogle af de skattefordele, der hidtil har været knyttet til visse leasingarrangementer. Der kunne måske være grund til at slå fast, at vi i venstre betragter leasing, som jo i virkeligheden bare er lejeaftaler, som en god og sund form for kapitaltilførsel til erhvervslivet.

Der er også grund til at slå fast, at regeringens forslag jo indebærer, at leasing stadig både vil være tilladt og vil være muligt. Men det, der sker, er, at den skattetænkning, der i visse situationer har været knyttet til leasing, bliver stoppet. Det er en i øvrigt lovlig skattetænkning, som har bestået i, at systematisk er blevet flyttet afskrivningsret væk fra skatteydere, der ikke eller kun i ringe omfang har kunnet udnytte afskrivningsretten, over til andre skatteydere, der som følge af en høj marginalskat har en meget stor fordel af afskrivningsretten.

Til det vil vi sige, at vi er tilhængere af gunstige afskrivningsregler i erhvervslivet for at fremme investeringer, fremme produktion og fremme beskæftigelse, men vi finder det ikke rimeligt, at man oven i det får den fordel, der består i nogle forholdsvis lave leasingydelse, på grund af at udlejer har nogle særlige skattemæssige fordele.

Jeg synes også, at det er med rette, det har vakt en særlig opmærksomhed, at skattefrie institutioner og andelsselskaber, som har en særlig beskatningsform, har deltaget i sådanne arrangementer. Jeg vil sige det så stærkt, at vi egentlig føler, at det for andelsselskaberne er lidt af en leg med ilden at deltage i sådanne leasingarrangementer i betragtning af de særlige skatteforhold, som netop andelsselskaberne har.

Det har også med rette vakt en særlig opmærksomhed, at der har været knyttet store skattemæssige fordele til de såkaldte salg og tilbagekjøbsarrangementer, hvor et aktiv, som måske i visse tilfælde allerede har været nedskrevet, sælges af den, der hidtil har brugt aktivet, og tilbagekjøbes af den samme, og hvor statskassen er blevet skudt ind som et mellemled og har måttet betale en del af gildet.

Vi er derfor tilfredse med, at der efter regeringens forslag ikke længere er knyttet hidtidige skattefordele til leasingarrangementer, når lejeren er et andelsselskab eller er en,

[Fogh Rasmussen]

som ikke er skattepligtig her i landet, og vi føler i øvrigt også, det er rigtigt at begrænse de hidtidige skattefordele til de situationer, hvor udlejeren er et aktieselskab, et andet selskab eller en enkeltmandsvirksomhed.

Jeg ved godt, at vi vil blive stillet over for det kritiske spørgsmål: vil dette forslag så ikke bare indebære, at man nu bremser lønmodtagernes muligheder for at investere i erhvervslivet, for at føre kapital ind i erhvervslivet? Kan der ikke ligge nogle fordele i, at lønmodtagerne på denne måde investerer i erhvervslivet og skaffer sig en medejendomsret, og ligger der ikke noget positivt i denne spredning af ejendomsretten?

Til det vil jeg svare, at der selvfølgelig ligger noget positivt i, at lønmodtagerne skyder kapital ind i erhvervslivet. Det kan de også stadig væk gøre efter det forslag, som regeringen har fremsat, men det, der har været karakteristisk for de hidtidige arrangementer, er jo, at det er statskassen, der i vidt omfang har betalt, og så koster engagementet selvfølgelig ikke så meget. Hvis skattefordelen er den eneste drivkraft for dette positive engagement i erhvervslivet, kan man jo diskutere, om denne måde at gøre det på så er den rigtige.

Vi føler, at man med det forslag, regeringen har fremsat, fjerner nogle af de vildskud, der har været i forbindelse med leasingarrangementer, i den hensigt at bevare det sunde og det gode i leasingaftaler som en del af kapitaltilførslen og investeringerne i erhvervslivet.

Lad mig afslutningsvis sige, at al den diskussion, der har været om de skattefordele, der er knyttet til leasing, jo er udsprunget af noget helt grundlæggende i vores skattesystem, nemlig det forhold, at der er en mægtig stor variation i marginalskatteprocenter, ja, helt fra 0 og op til 73 i marginalskatteprocent. Det er egentlig vores opfattelse, at så længe der er så store variationer i skatteydernes marginalskatteprocenter, vil der være tilskyndelse til helt lovlig skattetænkning. Derfor kan man også sige det på den måde, at det, der grundlæggende skal til for at løse en række af disse problemer, er en reform af skattesystemet, som består i, at der bliver en mere ensartet marginalbeskatning.

Nu er det ikke det, vi skal diskutere i dag, men det er måske nok på sin plads at fremhæve, at man for endeligt at få løst en række

af disse problemer skal tage mere tilbundsående fat på skattesystemet. Ikke desto mindre mener vi, at det også på kort sigt er nødvendigt at foretage dette indgreb, og derfor kan vi altså støtte regeringens lovforslag.

Rahbæk Møller (SF):

Socialistisk folkeparti støtter det socialdemokratiske lovforslag nr. L 53. Vi mener, de to eneste væsentlige argumenter, der er fremført imod det, er for det enes vedkommende ikrafttrædelsesdatoen, og den kritik er nu bortfaldet, efter at regeringen er kommet med et forslag, der bygger på nøjagtig det samme princip, nemlig ikrafttrædelse ved fremsættelsesdatoen, blot med en måneds forsinkelse. Det andet kritikpunkt har været, at man ikke kan definere finansiell leasing, og selv om vi kan være enige med ministeren i, at det er uheldigt, man har udformet det som en bemyndigelse, for der er ingen grund til – det er jeg enig med ministeren i – at oppositionen viser denne regering tillid – skal jeg implicit lægge i det – men der står udtrykkeligt i bemærkningerne, hvordan det skal forstås. Vi ved, at revisorerne har vedtaget, at når der i almindelige regnskaber skal skelnes mellem finansiell leasing og operationel leasing, må det også være muligt at gøre det i skattelovene.

Vi mener ikke, at det socialdemokratiske forslag kunne stå alene – der er brug for en mere skræddersyet orden – men det kunne sætte en stopper for de mest spekulative ordninger i den tid, der gik, før et sådant mere skræddersyet forslag var kommet.

Så vender jeg mig mod regeringens forslag, og indledningsvis kan jeg da godt rose regeringen for nogle ting, for det første for overhovedet at fremsætte forslaget. Derved sker der jo en begrænsning af nogle af de værste leasingfiduser. For det andet for at have ladet det have virkning fra fremsættelsesdatoen og dermed tage luften ud af den værste kritik mod socialdemokratiets forslag. Endelig også for at have udformet forslaget som en begrænsning i afskrivningsmulighederne. Der er ingen af os, der ønsker at forbyde leasing som sådan, det, det drejer sig om, er at forhindre, at leasing bruges til at overføre fradrag fra lavtbeskattede eller ubeskattede juridiske personer til højtbeskattede.

[Rahbæk Møller]

Det er også det princip, som forslaget bygger på.

Dermed er det også sket med roserne. For det første må jeg kritisere, at forslaget kommer helt urimelig sent. Som hr. Lykketoft påpegede, har den måned, der er gået imellem fremsættelsen af de to forslag, medført et større tab for statskassen, end regeringen har fået ind ved besparelser på bistandsloven. Det er en urimelig fremgangsmåde for regeringen, der har sat sig som mål netop at tage hensyn til statskassen.

For det andet indeholder forslaget en lang række huller. Forslaget tillader at foretage afskrivning på småaktiver og aktiver til korttidsudlejning. Det kan vi ikke have noget imod, under forudsætning naturligvis af at langtidsudlejning ikke kan maskeres som serier af korttidsudlejninger. Men vi kan diskutere i udvalget, hvordan regeringen vil blokere for det.

Dernæst tillader man afskrivningerne, når leasingfirmaet er et anparts- eller aktieselskab eller en- eller tomandsfirmaer. Hvad angår selskaber, er der ingen problemer, der er ingen skattefiduser dér. For en- og tomandsselskaber er der det problem, som vi før har set, med mere omfattende interessentskabslignende arrangementer, formelt arrangeret som en serie af en- eller tomandsvirksomheder. Jeg tænker på fysiske anpartar af en konkret bil, et konkret aktiv osv. Regeringen må have gjort sig overvejelser om, at man skal forhindre denne trafik. Vi må også studere i udvalget, hvad regeringen nærmere vil gøre ved det.

Men de to store huller er jo skibe og bygninger, som er helt generelt undtaget, når der ikke er tale om sale/lease back eller leasing til ikke beskattede personer. Bygninger kunne endda gå, hvis regeringen også havde grebet ind mod forskudsafskrivninger, for hvis det kun er den almindelige seks procents afskrivning, er der ikke megen fidus i det. Det har regeringen ikke. Jeg er orienteret om, at det forslag fra socialdemokratiets side, der blev læst op her til morgen af formanden, indeholder et sådant forbud. Det illustrerer endnu en gang, at i denne regerings tid kan oppositionen ikke nøjes med at forholde sig til regeringens forslag, kritisere dem og korrigere dem, den må selv være aktiv og direkte gå ind og supplere dem. Jeg synes, det er for

dårligt, at regeringen ikke selv havde det med.

Så er der skibene, og det er jo det store, gabende hul i indgrebet. Det kan diskuteres, hvor meget det overhovedet hjælper at slå brædder i på et pilråddent og gennemhullet skattesystem. Men når man oven i købet slår et bræt i og efterlader et kæmpestort hul, så bliver det jo ganske aldeles meningsløst. Det vil betyde, at de højt beskattede personer, der nu går efter leasingfiduser for at få nedbragt deres marginalskatteprocent, fortsat har en mulighed blot ved at lease i skibe. Den eneste reelle begrænsning, der findes, er den begrænsning, der ligger i, at nok er det begrænset, hvor mange skibe der overhovedet kan være på markedet, men da der jo ikke er nogen grund til at begrænse det til det danske marked, er det i realiteten en meget dårlig begrænsning dér.

Dertil kommer, at der er så megen sult efter at få disse fradrag, at vi må forudse, at kontrakterne vil blive yderst gunstige for rederne, og derfor kan vi også forudse, at værftsindustrien i løbet af få år vil blive omlagt, således at meget store dele vil beskæftige sig stort set udelukkende med at bygge leasingfiduser. Det er i realiteten en total ødelæggelse af dansk værftsindustri, man lægger op til. I forvejen er den meget stærkt subsidieret – og det kan der være en vis rimelighed i, for det modsvarer internationale aftaler – man når man nu indbygger et nyt kæmpesubsidieelement, er det selektiv erhvervsstøtte af den værste skuffe. Jeg troede, regeringen var imod selektiv erhvervsstøtte, men ikke denne støtteform, som regeringen nu kaster sig ud i.

Vi er godt klar over, at det ville volde problemer nogle steder, hvis skibe havde været omfattet, og jeg tænker specielt på Frederikshavns Værft og visse andre værfter, der har specialiseret sig i at bygge skibe til rederier, som ville blive ramt af indgrebet. Dette problem kunne løses på forskellige måder. Socialdemokratiet har nævnt muligheden for at forbyde finansiel leasing for skibe. Jeg ved ikke, om der kan skabes parlamentarisk flertal for det. Jeg synes, hr. Bernhard Baunsgaard omtalte, at der måske kunne skabes flertal uden om regeringen, uden om de radikale, det ved jeg ikke, men der er andre muligheder. Den mulighed, jeg kunne overveje, ville være at lade forbudet mod leasing også

[Rahbæk Møller]

omfatte skibe helt generelt og så indbygge en femårig overgangsordning, der var skræddersyet til det, som vi gerne vil have mulighed for at omstille, med andre ord en *lex Mercandia*. Jeg tror og håber, det vil være muligt at få et sådant indgreb også mod skibene med de nødvendige overgangsordninger eller begrænsninger. Jeg kan ikke tro på, at flertallet i dette folketing ønsker at gøre værftsindustrien totalt afhængig af subsidier i et omfang, som vi ikke har kendt til hidtil.

Villy Jørgensen (CD):

Jeg skal først meddele, at CD ikke kan anbefale det socialdemokratiske forslag af de grunde, som ministeren for lidt siden redegjorde for, herunder navnlig at spørgsmålet om finansiel leasing ikke har fundet en afgrænsning; det har jo også allerede været berørt af tidligere ordførere. Denne manglende afgrænsning skulle man så føre tilbage til en ikrafttrædelse af en lov til 1. november, og det kan vi naturligvis ikke medvirke til.

Det af regeringen fremsatte lovforslag nr. L 87 har klart til hensigt at begrænse fradrag retten ved disse former for leasing. Det store opsving, der er sket i leasingarrangementerne specielt inden for det sidste år, har desværre også udviklet nogle misbrug – misbrug her i gåseøjne – fordi de har næppe været i strid med lovgivningens bogstav, men vel i højere grad med lovens ånd som noget uønsket og utilsigtet. For leasing i sig selv er der naturligvis ikke noget galt med. Tværtimod har leasingarrangementer været til gavn for erhvervslivet og til fremme for investeringer og produktion.

Det lovforslag, der nu er fremsat af regeringen, og som forhåbentlig bliver vedtaget om kort tid, sætter en stopper for de uheldige former for leasing og dermed også for den kritiske holdning, som mange mennesker har haft til leasingarrangementer, og dermed vil leasing igen få et godt omdømme.

Det vil føre for vidt her ved førstebehandling at komme ind på de enkelte dele af lovforslaget og af lovforslagets konsekvenser. Alene de tolv siders bemærkninger gør det sandsynligt, at der bliver mange ting at gennemgå i udvalget i de nærmeste dage, men CD håber, at det må resultere i en lovgivning, der afskaffer de dårlige og fremmer de

gode sider ved leasing. CD kan anbefale regeringens lovforslag.

Lawaetz (FP):

Hvis man var sikker på, at lovforslaget kun fjernede de dårlige sider, var det ingen sag. Den konservative ordfører, hr. Hagen Hagensen, var jo inde på, at han gik ind for dette lovforslag og brugte udtrykket: for at skaffe kapital til erhvervslivet, men jeg vil tro, at det skulle forstås i sammenligning med socialdemokratiets forslag.

Der har været en stor debat i den sidste tid om leasing, og det har fået en enorm presseomtale, ros og kritik, fordi man nu vil gribe ind for at bremse en strøm af finansiering, som har haft to formål: det første at skaffe kapital til erhvervslivet og det andet at spare skat.

Af de mange indlæg i pressen vil jeg tillade mig at citere et af de mest yderliggående i Jyllands-Posten 1. december:

»Det har naturligvis været et mål at få fjernet den egentlige skattetænkning, der gav sig udslag i en række tvivlsomme leasingarrangementer, men det kunne have været gjort uden den store dramatik. I stedet har regeringen ladet sig gribe af et mund- og klovsygesyndrom, som bevirker, at hele besætningen bliver slået ned i stedet for en enkelt syg ko.«

Det er måske nok lidt drastisk. Går vi den anden vej, så skriver Politiken i slutningen af november, at Investeringselskabet DIFCO har solgt anparter i et ostemejeri i Californien. Det skal bygges af det danske firma Pasi-lac og er med sin pris på 500 mill. kr. DIFCOs største projekt til dato.

Det er ikke småpenge, vi taler om, der kommer ud af disse leasingarrangementer.

Sådan noget lyder godt: beskæftigelse og eksport, og der findes masser af andre gode eksempler på leasing. Spørgsmålet er så, hvor meget skatteministerens lovforslag bremser. Skatteministeren er glad for sit forslag. Det er altid noget. Det bremser en lang række former for skattetænkning, og det er vel et af en skatteministers formål.

Men det store spørgsmål er, om det lovforslag ikke går så vidt, at det vil bremse så lang en række initiativer, at vor industriminister ikke er lige så lykkelig. Hvorfor i det hele taget begrebet leasing? Det er nemt at

[Lawaetz]

svare på: så længe skattetrykket er så urimelig hårdt med en marginalskat på 73 pct., er det helt naturligt, at folk leder med lys og lygte efter skattebesparelser, så de får lov at beholde en smule af de penge, de har tjent. F.eks. vellønnede funktionærer, der ikke har en stor villa med stort rentefradrag – er det egentlig umoralsk, at de forsøger på et sådant leasingarrangement? Nej, det er det ikke. Pengene kommer ud at arbejde produktivt, og indskyderen får en skattelettelse, som i øvrigt i høj grad overdrives af misundelige menneskers kritik, for i virkeligheden er det i mange tilfælde kun en udsættelse af skattebetalingen. Den dag, leasingprojektet er fuldt afskrevet eller sælges, kommer jo fortjenesten, der skal beskattes.

Nå, noget sådant må naturligvis ikke finde sted i et så stærkt socialistisk præget land som Danmark. Det må stoppes, og derfor kommer socialdemokratiet med lovforslag nr. L 53, som stort set ødelægger begrebet leasing. Den opfattelse har vi vel fået yderligere bekræftet i den lille indledningsdebat, der var mellem hr. Lykketoft og hr. Bernhard Baunsgaard.

Finansiell leasingvirksomhed anses skattemæssigt for finansieringsvirksomhed, som om finansieringsvirksomhed i sig selv var en forbrydelse, men i alle tilfælde anses disse mennesker, som har sat penge i et foretagende, ikke for ejere af de omhandlede aktiver i skattemæssig henseende og må således ikke foretage afskrivninger, som andre må.

Det er interessant at se – og hr. Bernhard Baunsgaard var inde på det – i stk. 2 i § 29 T, at de socialdemokratiske skattejægere ikke selv har kunnet finde ud af, hvad finansiell leasing er for noget. Denne afgørelse overlader man til skatteministeren og administrationen. Som hr. Bernhard Baunsgaard ville jeg føle mig meget foruroliget ved en så løs bestemmelse.

Realiteten er i øvrigt, at en sådan retfærdig afgørelse stort set er umulig; der vil altid være en lang række overgangstilfælde.

Skatteministeren er klar over, at socialdemokratiets forslag går for vidt, og så skynder han sig at lave sit eget forslag. Jeg er enig med skatteministeren i, at der er en række vildskud i leasingvirksomhed, der bør bremses. Eksempel: andelsselskaber eller kommuner, der ikke har afskrivningsmuligheder, leasing af hele rådhusets sportshaller osv.

Dér skyder man over målet med hensyn til, hvad meningen er.

Firmaer, der anvender erhvervstilskud til leasingarrangementer, er heller ikke af det gode.

Men skatteministerens forslag går efter fremskridtspartiets opfattelse for vidt. Uden at gå i enkeltheder kan jeg f.eks. pege på, at leasingselskaber, der udlejer maskiner, inventar og lignende driftsmidler, ikke løbende kan foretage afskrivninger, og det vil sige, at man her ødelægger den hidtidige skattefordel.

Der er også i loven en udtalt diskriminering af privatpersoner i forhold til selskaber. Jeg kan ikke overse, hvor meget denne lovgivning vil skade investering og beskæftigelse, og det er der desværre nok ingen der kan – det vil tiden vise.

Jeg kan heller ikke overse, hvor meget et indvundet skatteprovenu vil give. Jeg ved ikke, om skatteministeren kan, men det bliver nok mindre, end man tror, fordi det i masser af tilfælde kun vil dreje sig om forskellen mellem en skatteydere personlige skat og selskabsskat.

Som lovforslaget ser ud i dag, kan fremskridtspartiet ikke medvirke, og jeg er bange for, man ikke vil foretage de ændringer, som vi måtte ønske. Selvfølgelig skulle en fornuftig skattereform være gået forud for denne lovgivning. Det kunne have gjort det, vi beskæftiger os med i dag, overflødigt. Men sådan er det ikke gået, og det er fortsat sundt for den økonomiske politik og for erhvervslivet i sin helhed, at der tilbage er bare et enkelt parti, som går imod enhver form for skattestramninger for de i forvejen hårdt ramte skatteydere.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Vi behandler her i dag to lovforslag om leasing: et socialdemokratisk forslag – og det drejer sig jo om det, der kaldes finansiell leasing – og et regeringsforslag, der klart og knapt indskrænker brugen af anparter som finansieringsform for erhvervslivet, når det gælder leasing.

Begge forslag indeholder bestemmelser om ikrafttræden fra fremsættelsesdagen, og jeg vil gerne understrege her, at det er det tidligste, et forslag kan have virkning fra. Men en anden forudsætning for, at et lovforslag kan

[Bernhard Baunsgaard]

have virkning fra fremsættelsesdagen, er naturligtvis, at et sådant forslag kommer hurtigt til behandling her i tinget, så det bliver konstateret, om et flertal i folketinget anser det for anvendeligt til at rette på det, som forslaget drejer sig om.

Om dette kan jeg tilføje, at det socialdemokratiske forslag er fremsat den 1. november 1983. Det kommer til behandling her i salen den 2. december, skønt socialdemokratiet naturligtvis kunne have bedt om at få det til behandling tidligere, hvis det var meningen, at det skulle gælde fra fremsættelsesdatoen.

Regeringsforslaget er fremsat den 30. november og kommer få dage efter til behandling, så dér er det muligt at fastholde fremsættelsesdatoen.

Om hele dette begreb med at sælge anparter vil jeg gerne sige nogle principielle ord. Jeg har den opfattelse, som et enigt folketing eller i hvert fald et folketing med et meget stort flertal havde, nemlig at vi har håbet på, at anpartsvejen ville være en rimelig udvej for at gøre lønmodtagere interesserede i erhvervslivet. Dette forudsætter naturligtvis, at de lønmodtagere, der køber anparter, også kommer til at mærke de vilkår, der gælder for erhvervslivet – ellers er der intet opnået ved det – og det vil bl.a. sige, at disse anpartshavere også som en erhvervsvirksomhed både kan risikere, at det går galt, og at det går godt.

Vi må jo desværre konstatere, at dette nu er fuldstændig fjernet fra de tilbudte anparter. Gennem et ihærdigt studium af de forskellige skattelove og ved behændig kombination af forskellige bestemmelser er det lykkedes at tage enhver fornemmelse af, at man deltager i en erhvervsvirksomhed med de vilkår, der gives, væk fra anpartshaverne.

Jeg kan vel her lige nævne, at der i Børsen for den 29. november var en gennemgang af disse første tilbud, der kom til anpartsinteresserede, og at Børsen kan konstatere, at disse anpartshavere i en række tilfælde nu vender tilbage for deres anparts vedkommende og skal betale skat til samfundet.

Men sådan er forholdene jo ikke nu. Sydvestjysk Erhvervsinvest, der, så vidt jeg ved, er finansieret af en af vore store og hidtil ansete banker, har et tilbud, hvor ansvaret vel er 100.000 kr., hvor der skal betales 30.000 kr. ind, men hvor overskuddet, det,

der kommer tilbage, er 600 kr., resten er rent skattefradrag. Det er uacceptabelt og giver intet indtryk af de betingelser, der gælder for erhvervslivet.

For sale-and-lease-back, som også har været meget omtalt, er eksemplet: Sælger f.eks. ØK sine skibe og Jyske Bank laver et anpartsselskab, har dette anpartsselskab, oprettet af Jyske Bank og ØK, fælles interesse i en høj salgskurs, ØK for at få penge i kassen til bedring af et årsregnskab, anpartsselskabet, for at man kan tilbyde anpartstagerne så stort et afskrivningsgrundlag som muligt. Dette har intet med forholdene i erhvervslivet at gøre.

Andre som DMK forsvare deres konstruktioner med, at når man har et stort afskrivningsgrundlag, kan lejen blive lav for erhvervslivet, hvorigennem man støtter oprettelsen af danske arbejdspladser. Hvordan DMK så kan tilbyde at leje de maskiner, man køber for anpartshavernes penge, ud i udlandet til en billig leje, forstår jeg ikke, for det ville jo gennem konkurrenceforvridning være direkte ødelæggelse af danske arbejdspladser.

Det er dér, vi er nået til i dag, og jeg har villet trække dette op for at sige, at det efter radikal opfattelse i dag er nødvendigt at gribe hårdt og energisk ind over for det.

Jeg forstår regeringens bekymring i henseende til skibene. Jeg forstår og deler de hensyn, der har været, til, at vi med hensyn til danske skibsværfter bør være omhyggelige med, hvordan og hvornår vi griber ind. At give et øget statstilskud til bygning af skibe på danske skibsværfter er efter min mening ikke forsvarligt. Sagen er jo den, at vi tvunget af forholdene i udlandet har været nødt til at give overordentlig store tilskud. Der gives i dag tilskud af størrelsesordenen 80.000–100.000 kr. om året pr. skibsværftsarbejder; højere kan vi ikke gå.

Må jeg efter disse principielle betragtninger lige kort omtale de to forslag.

Det socialdemokratiske forslag, der bygger på finansiel leasing, lider af den skavank, at finansiel leasing ikke er defineret; man ved ikke, hvad det er, man får, hvis man stemmer for dette forslag. Jeg har studeret det, for jeg var oprindeligt interesseret i, om vi prøvede denne udvej. Jeg advarede socialdemokraterne mod at gå til et hasteforslag; men resultatet af det socialdemokratiske forslag, når

[Bernhard Baunsgaard]

man sammenholder det, der står i selve lovteksten, med bemærkningerne, er, så vidt jeg kan se, at man ved det socialdemokratiske forslag for det første naturligvis må fastholde, at når man lejer en ting, har en erhvervs virksomhed ret til at fradrage lejen, men derefter har man sagt, at afskrivningerne også skal ligge hos lejereren. Det vil sige, at man har skabt dobbeltfradrag for den, der lejer en ting. Så vidt jeg kan se, ville man nu, hvis vi vedtog det socialdemokratiske forslag, få leasingmarkedet vendt fuldstændig om: aktieselskaber ville for fremtiden udleje tingene til de virksomheder, der var personligt ejede, og den, der så lejede det og ejede sit eget selskab, ville få dobbeltfradrag. Det socialdemokratiske forslag egner sig efter min opfattelse ikke til lovgivning.

Derefter kommer jeg til regeringsforslaget. Som jeg allerede har sagt, griber det kraftigt ind i selve leasingbegrebet. For fremtiden skal leasing – og det er jo udleje – i det store og hele begrænses til virksomheder, der er inde under bestemmelserne om selskabsbeskatning, og til privatejede virksomheder.

Jeg synes, det er et klart og godt forslag. Så vidt jeg forstår efter udtalelser til radioen, støtter en meget stærk kritiker af det danske skattesystem, kontorchef Amby i København, også forslaget og erkender, at dette er et kraftigt, knapt indgreb.

Men som sagt deler jeg bekymringerne med hensyn til, om der nu vil opstå misbrug i forbindelse med leasing af skibe.

Hidtil har jeg ikke set noget forslag fra socialdemokratisk side om, at man skal gribe ind mod nybygninger, og det lykkedes jo ikke før at fremkalde et forslag. Jeg vil gerne overveje, om det på en eller anden måde kan præciseres, enten at det stoppes for skibene, hvis man kommer ud i de samme misbrug, som jeg har beskrevet for leasingområdet som helhed – og det kunne vi jo sætte ind i loven – eller om der kan gøres andre ting. Men dette forudsætter, så vidt jeg kan skønne, et praktisk talt enigt folketing, for det må jo have beskæftigelsesmæssige konsekvenser for danske værfter.

Wilhelm (VS):

Man kan jo ikke længere undskylde sig med, at man ikke har fuld klarhed over, hvori leasingfiduserne består, det er aldeles

blotlagt nu, som vi i øvrigt også mente det var i foråret.

Det er også blevet klart, at pristalsreguleringen af afskrivningsgrundlaget, som blev gennemført af socialdemokratiet og regeringspartierne i uskøn samdrægtighed sidste år, har forøget anvendelsen af leasingarrangementer til skatteunddragelse.

Vanskelighederne består som sædvanlig i, at alle partier, fra socialdemokratiet og hele vejen ud til højre, bag nuancerne har det tilfælles, at de ønsker at begunstige det private erhvervsliv rent skattemæssigt.

VS vil medvirke til ethvert indgreb over for fiduser af denne art – selvfølgelig forudsat, at det ikke er den rene kosmetik – også små indgreb, som vi demonstrerede det med vores holdning i foråret til de indgreb, der blev foretaget over for leasingarrangementer i forbindelse med etablerings- og investeringskonti. Vi kan give tilsagn om at gå med så langt, som det overhovedet viser sig muligt.

Når vi ser på de to forslag, der foreligger her, har vi mest sympati for de grundprincipper, der er lagt i det socialdemokratiske forslag, eller man skulle måske nærmere sige det socialdemokratiske lovkompleks, for socialdemokratiet har jo helt fra i foråret angrebet dette problem ad flere veje. Det finder vi er rigtigt. Men det socialdemokratiske forslag viser også vanskelighederne selv for et meget stort oppositionsparti med meget lang og ikke så fjerntliggende regeringserfaring ved at mangle embedsværket, som det vist hedder, når det drejer sig om en kompliceret lovgivning, som skattelovgivningen jo efterhånden er blevet.

Det socialdemokratiske forslag ligner og er jo egentlig et beslutningsforslag. Men af en eller anden grund ville det være for flovt for socialdemokratiet at fremsætte beslutningsforslag på dette område, og derfor kalder man det et lovforslag, og så skriver man til gengæld, at hele den konkrete udformning af afgrænsninger, regler osv. skal overlades til skatteministeren.

Den model tror vi altså ikke så meget på. Vi har ikke tiltro til, at det ville ske hurtigt nok og godt nok, hvis man bare vedtog det socialdemokratiske forslag. Vi mener, det må være i folketinget, denne mere præcise og konkrete udformning sker.

[Wilhjelm]

Skatteministerens forslag er da også indgreb mod nogle af fiduserne, det skal erkendes. Det har altså vist sig, at det her simpelt hen er for groft til, at regeringen fortsat kan acceptere det. Men jeg mener, at det var en rigtig karakteristik, hr. Lykketoft gav af det, da det blev offentliggjort: det er for lidt, og det er for sent. Især synes jeg, det er meget beklageligt, at regeringen har været så sen til at reagere, når Westerbergbetænkningen dog forelå for snart et halvt år siden.

Vi synes, det er meget beklageligt, at man, skønt man fra de tidligere år vidste, at der ville sætte en enorm aktivitet omkring skattefiduser ind i november-december, lige præcis var så sen dér, at man tabte en meget vigtig måned, således at der her – jeg har ikke gjort det op, men jeg har sådan set ingen grund til at betvivle hr. Lykketofts vurdering – er sat lige så meget til på skatteprovenuets, som man har vundet ind ved de overordentlig asociale indgreb på hele bistandslovsområdet.

Dette her ender, ville jeg tro, et eller andet sted – selvfølgelig med nogle præciseringer – imellem ministerens forslag og noget, der er bedre, må vi da håbe. Men jeg synes, det er vigtigt at lægge det socialdemokratiske forslag til grund, selv om regeringen selvfølgelig vil have hårdt ved at acceptere noget sådant af én eneste grund, nemlig datoen. Der er ikke nogen som helst rimelig og fornuftig grund til, at vi skulle acceptere fiduserne for hele november måned, som vi vidste ville komme, som vi vidste måtte blive afsindig dyre, så alene på grund af datoen den 1. november, som har været varslet i tide, mener jeg, det er afgørende, at det socialdemokratiske forslag bliver lagt til grund.

Så synes jeg i øvrigt – man må vistnok ved en første behandling tale lidt mere generelt og lidt ud over selve forslagene – at hele den diskussion, der har været i de sidste måneder omkring leasing, burde vække til eftertanke på et meget mere generelt plan om demokrati og kapitalmagt.

Vi ser det også ved andre lejligheder; i samme øjeblik der er udsigt til, at regeringen går eller vælter, er der nogle børsreaktioner, som intet har med befolkningsønsker at gøre, men som simpelt hen over pressen over for det politiske flertal i en grad, så de, der ikke er meget stålsatte, nødvendigvis bøjer sig for den pression i et eller andet omfang. Det

samme har vi set i et så beskedent spørgsmål som dette at få stoppet leasingfiduserne. Aldrig så snart blev der bare rumlet med ideer om at gøre noget ved disse ting, før pressionen satte ind og pressen lå fuldstændig under for påstandene om, at dette her ville betyde 8.000 arbejdspladser mindre i den industri og flere tusind i en anden industri osv.

Selvfølge bliver det svært nogen sinde at få de radikale, socialdemokrater eller andre til at indrømme, at man faktisk i et vist omfang ligger under for det, men naturligvis gør man det, og det har intet at gøre med demokrati, tværtimod. Det betyder reelt, at en lille håndfuld spekulanter, hvis ordførende er de to store foretagender, som har specialiseret sig i at formidle leasingfiduser, tiltager sig en indflydelse, som tilsidesætter et folketingsflertals ønske, og som helt klart tilsidesætter det store flertal af befolkningens ønsker om at få stoppet for sådan nogle fiduser.

Det undrer mig hver gang, at det aldrig giver anledning til lidt mere principielle strategiske overvejelser f.eks. fra socialdemokratiet om, hvad man egentlig stiller op med det fundamentale udemokrati, der ligger i kapitalmagten i sådan nogle situationer.

Askjær Jørgensen (UP):

De lovforslag, der er til behandling, er det nødvendigt at knytte nogle kommentarer til, først til ministerens.

Jeg har hørt i offentligheden, at ministeren har sagt, at grunden til, at skibsværfter undtages, er, at de lå regeringen særlig nær – man havde kærlighed til skibsværfter.

Jeg skal gerne følge op, hvor hr. Bernhard Baunsgaard havde fat. I de syv år, jeg har været medlem af folketingets erhvervsudvalg, har vi jævnlig spurgt skiftende industriminister og handelsministre, hvor meget der i indeværende år ydes pr. skibsværftsarbejder i tilskud. Der findes ikke én industri, ikke én erhvervsgren i dette land, der tilnærmelsesvis har fået så meget statsstilskud som netop skibsværftsindustrien – måske stålvalseværket, jeg ved det ikke – pr. medarbejder, men ellers er det skibsværftsindustrien, der har fået og fået og fået og fået igen. Skibsværftsindustrien er dér, hvor vi skal konkurrere med statskasserne, med Palme, Japan og rundt omkring. Det er dog fanta-

[Askjær Jørgensen]

stisk, at man siger, man har speciel forkærlighed for den industri, hvor stærkt forgældede lille Danmark skal konkurrere med de store stærke landes statskasser. Hvorfor har man mere forkærlighed for skibsværfter end for en fabrik, der laver mejetærskere, mejerimaskiner eller hvad som helst andet inden for industrien? Hvad har alle vi andre gjort, siden vi ikke fortjener så meget kærlighed som skibsværfterne? Det kan jeg ikke få ind i mit hoved.

Men dernæst skal vi se, hvad der sker fra regeringens side. Jeg har forstået, at nogle, der sparer op til deres alderdom via deres pensionskasser, gerne efter regeringens mening nu må gå lidt mere ind og investere. Det vil altså sige, man gerne vil åbne for noget mere kollektivt fra lønmodtageres opsparende penge til erhvervslivet. Man må bare ikke gøre det solo, man må ikke gøre det enkeltvis. Det mener jeg faktisk er en socialdemokratisk tankegang, og det leder mig over i at stille de spørgsmål, jeg vil stille socialdemokratiet.

Jeg har forstået socialdemokratiet sådan, at man i en årrække har arbejdet med, at man vil have indført noget, man kalder ØD, OD, eller sådan noget. Det går ud på, at lønmodtagere skal komme til at eje dele af produktionsapparatet. Jeg har endda hørt socialister rundt omkring sige: vi vil have ejendomsret, vi vil have dispositionsret over produktionsmidlerne, vi vil eje fabrikkerne, vi vil have medindflydelse. Men når så jævne, gode lønmodtagere rundt omkring i det danske samfund – i masser af tilfælde nok nogle, der endda stemmer socialdemokratisk – siger: ja men vi vil gerne investere lidt i erhvervslivet, hvad siger så hr. Wilhjelms? Hvad siger så hr. Lykketoft? De siger: disse fæle, modbydelige lønmodtagere skal ikke have lov til at eje erhvervslivet. Hvad er dog det for en dobbelttale, man har i den socialistiske lejr? Hvad er dog det for noget? Hvad har man imod, at lønmodtagere køber sig andele i det danske erhvervsliv? Hvorfor må de ikke komme ind og få medbestemmelse? Hvad er dog det for en holdning at have? Hvordan kan det være, socialdemokratiet har så mange sider at vende udad? Den ene dag vil man det ene, og den anden dag vil man det stik modsatte. Er socialdemokratiet da virkelig så meget i vildrede med sig selv, at man slet, slet ikke kan holde styr på sin egen

ideologi? Det bærer det tydeligt præg af. Hvis der skal være nogen mening i det, er det eneste forsvar, hr. Lykketoft og hr. Tastesen kan komme med, at lønmodtagerne gerne må eje erhvervslivet, hvis bare de ikke udøver deres ejendomsret. Det skal gøres af nogle pampere, andre skal tænke for dem. Det, socialdemokratiet siger her, er: hov, hov, den jævne mand må ikke selv få lov at tænke, det skal der ansættes nogle til at gøre for ham. Det er det, det drejer sig om.

Så er der grund til at kippe lidt med flaget. Der findes jo folk i fagbevægelsen, som forsøger at sætte sig ind i, hvordan tingene fungerer i erhvervslivet. Jeg lytter med interesse, når de faglige ledere inden for Metal udtaler sig. Det er folk, som i masser af tilfælde på dygtig vis sætter sig ind i, hvordan det fungerer i erhvervslivet finansielt og driftsmæssigt. Jeg har bemærket, at de er meget beklemt ved, at der skal føres alvorlig hetz mod leasing.

Jeg tror altså, at hr. Lykketoft og andre socialister skulle lytte lidt til dem, der har tæt forbindelse med erhvervslivet, med den danske produktionssektor. Jeg tror, man kunne lære noget dér. Man kan blive for meget skrivebordsteoretiker, man kan tænke for mange ideologiske tanker. Hvis et samfund skal fungere, er det klogt at lytte til dem, der har relationerne til, hvordan det foregår ude i virksomhederne, hr. Lykketoft.

Jeg kan garantere for, at de lønmodtagere, der typisk køber sig leasinganpart, prøver på at slippe med mindre skat, typisk er lønmodtagere, som har økonomisk forstand, som prøver at konsolidere sig selv. Det må man altså ikke i dette samfund – man må ikke konsolidere sig selv. Det er også typisk lønmodtagere, som ofte har den holdning og det ønske, at man på et tidspunkt vil være selvstændig. Man skal altså forhindres i at bringe sin økonomi i orden, så man lettere kan blive selvstændig. Man skal forhindres i at komme i en situation, så man måske endda kan starte egen virksomhed, blive en del af erhvervslivets ungskov, dér, hvorfra alle de små virksomheder spirer frem. Erhvervslivets ungskov er noget, som er nødvendigt i et samfund, hvis der skal komme nye ting frem, kreativitet osv.

Jeg er faktisk nødt til at sige her, at jeg synes, både ministerens forslag og alle de andre angreb, der har været på leasing, er

[Askjær Jørgensen]

dårlige. Jeg mener, det er direkte arbejdsløshedsfremmende, når man vil fjerne finansieringsmulighederne. Jeg mener faktisk, at det skaber negativitet ude i erhvervslivet hos investorerne, når man på den ene eller den anden måde går til angreb på det.

Alt i alt synes jeg, at man skulle lade alle disse forslag falde og sige: det er godt, jo mere kapital der kommer ud at finansiere arbejdspladser i det danske samfund – det er en god ting. Det er godt, hvis nogle lønmodtagere får mulighed for at skaffe sig nogle værdier. At socialdemokraterne vil forhindre, at den enkelte lønmodtager kommer til at eje noget, er jeg klar over, men jeg er forbavset, hvis det er intentionerne i den anden side af salen.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det er jo muligt, at hr. Askjær Jørgensen kan sælge sin løgnehistorie om, hvad socialdemokratiet mener om ejendomsretten, ude i forsamlingshusene i Vestjylland, men det bør ikke kunne passere herinde i folketinget.

Jeg vil godt præcisere for det første, at socialdemokratiet ikke har spor imod, at folk investerer i erhvervslivet. Hvis der er mennesker, der ud af beskattet indkomst ønsker at købe andele af en virksomhed, købe aktier, synes vi, det er helt fint. Vi har bare tilladt os at konstatere allerede for en halv snes år siden, at hvis det drejede sig om for lønmodtagerne i kraft af ejendomsret også at få medbestemmelse i et erhvervsliv, der jo ikke fortrinsvis er ejet af de dér små fra ungskoven, som hr. Askjær Jørgensen kender ude fra Vestjylland, men af store kapitalgrupper, nationale og multinationale, var det nødvendigt at organisere den ejendomsret, der gik ud på at skaffe sig indflydelse, som en kollektiv ejendomsret. Det er det, vi har sagt. Det har ikke noget med det andet at gøre. Vi synes, det er helt fint, hvis det enkelte menneske ud af sin beskattede indkomst ønsker at købe en aktie eller en andel af en virksomhed, men vi synes ikke, det er en hensigtsmæssig virkning af skattesystemet, at folk, som sidder i gode, ofte offentlige stillinger med høje lønninger, skal have mulighed for at slippe for en væsentlig del af deres skat ved at lege passive kapitalister. Derfor ønsker vi et indgreb mod leasing. Lad os nu

ikke blande tingene sammen, hr. Askjær Jørgensen.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (UP):

Det er muligt nok, at hr. Lykketoft ikke bryder sig om at få de ideologiske holdninger, han havde for to dage siden, blandet sammen med dem, han har i dag, men det er nu altså sådan, at hvis man er politiker, hr. Lykketoft, bliver man, når man siger noget den ene dag, nødt til at være ansvarlig for det også dagen efter. Det var vist det, jeg forsøgte at holde hr. Lykketoft fast på. Jeg forstår imidlertid nu, at erhvervsdrivende, de, som ofte er kaldt storkapitalister, skal have lov til fortsat at have afskrivningsretten, de skal have lov til fortsat at afskrive og benytte skatteregler på den ene eller den anden måde efter hr. Lykketofts mening, mens lønmodtagerne efter hr. Lykketofts mening ikke skal have den fordel. Det er direkte lønmodtagerfjendsk, så det brager, det, hr. Lykketoft turer frem med.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 53 om skattemæssig behandling af finansiel leasing, hr. Tastesen, har ordet.

Tastesen (S):

Jeg skal gøre nogle bemærkninger om det, der er kommet frem om socialdemokratiets forslag, og disse bemærkninger skal vel først og fremmest være til skatteministeren.

Jeg må sige, at baggrunden for vores forslag af 1. november er den manglende handlekraft fra regeringens side op til denne folketingssamling. Man har jo været bekendt med betænkningen fra leasingudvalget siden slutningen af juni måned, og derfor ville det naturligvis på baggrund af den viden, man har om den skattetænkning, der normalt sætter ind omkring et nytårsskifte, have været rigtigt, hvis regeringen havde været klar med sit udspil ved folketingets åbning den 4. oktober.

Vi har ikke som oppositionsparti det samme bagland af embedsmænd, som regeringen har, således at vi har kunnet præcisere lovforslaget, som det måske kunne have været ønskeligt, at det var blevet gjort i større omfang. Derfor lagde vi op til, at man på bag-

[Tastesen]

grund af en forhandling, en drøftelse, i folketingsudvalget og på baggrund af den bemyndigelsesbestemmelse, som ministeren naturligvis ville administrere – enhver minister skal jo administrere i overensstemmelse med, hvad der er folketingsflertallets mening – ville gøre det på en rimelig måde. Jeg mener ikke, vi har grund til at beklage, at vi bruger begrebet finansiel leasing, fordi man skønner, at der skulle være nogle uklarheder her. Allerede i bilaget til betænkningen fra leasingudvalget findes der en beskrivelse af, hvordan man definerer finansiel leasing, og både ministeren og jeg ved jo udmærket godt, at der findes høje embedsmænd i ministerens bagland, der har haft den opfattelse, at man administrativt inden for gældende lovgivnings rammer kunne gribe ind over for finansiel leasing, og at det måske ville være en god ting at gøre det. Vi mente ikke i socialdemokratiet, at det ville være en rigtig udvej at gribe ind administrativt over for finansiel leasing, for det ville fortsat skabe nogle uklarheder, som vi ikke kunne leve med. På baggrund af den viden fandt vi det nødvendigt at fremkomme med et lovforslag og netop et lovforslag i stedet for et beslutningsforslag, som hr. Wilhelm var inde på, fordi et lovforslag selvfølgelig har lovgivningskraft fra den dag, det fremsættes, hvis der kan samles et flertal for lovforslaget.

Der er rejst forskellig kritik mod forslaget her. Jeg skal kun om datoen og en enkelt anden ting gøre nogle bemærkninger.

Vi har ikke været opmærksom på, at vi skulle tage højde for en teknisk detalje, som ikke betyder så meget som det, der er forslagens hovedsigte, nemlig at hvis det er lejeren, som får fradragsretten og samtidig også har fradragsretten for lejeafgiften, kan der komme en overkompensation med hensyn til fradrag. Det var faktisk den eneste kritiske bemærkning, hr. Bernhard Baunsgaard kom med, og denne detalje er i hvert fald ikke større, end at den kunne være blevet rettet op under udvalgsbehandlingen.

Jeg skal i øvrigt sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at når der nu er gået så lang tid, fra den 2. november til den 30. november, fra fremsættelsen af vort forslag, til regeringens forslag kom og til den første behandling, vi har her i dag, den 1. december, har det jo sammenhæng med, at efter nogle dages forløb fik hr. Bernhard Baunsgaard be-

tænkeligheder over for vort forslag og dermed over for det indgreb over for leasingfiduserne, som vi er enige om. Vi fornemmede, at hr. Bernhard Baunsgaard ikke var med på vort forslag mere, og så ved vi udmærket godt, at flertallet forsvinder. Samtidig var der bebudet hastearbejde i ministeriet, hvor man var i gang med at udarbejde et lovforslag, og så måtte det være naturligt for os at være noget tilbageholdende med at forlange vort forslag frem til første behandling, for det ville være sagligt korrekt og rigtigt, ikke mindst på baggrund af den holdning, hr. Bernhard Baunsgaard indtog, at vente og få de to forslag til behandling samtidig, og det har vi så fået.

Jeg vil sige, at datoen 1. november kan vi med god ret fastholde. At leasingselskaberne, som beskæftiger sig med den slags arrangementer, ikke var i tvivl, fremgik ganske klart af hele den lobbyvirksomhed, der fandt sted fra den 1. november og dagene herefter, hele den pressionsvirksomhed, som vi oplevede i denne periode. Det var klart, at det var nødvendigt, og det kom i hvert fald klart frem i debatten, at der blev en vis tilbageholdenhed, for man vidste jo ikke rigtig, hvor flertallet lå, og så var det klart, at folk, som spekulerede i disse ting, udviste en form for tilbageholdenhed i hele denne periode.

Vi kunne have holdt en del af disse investeringer tilbage, hvis der virkelig var sket det, man troede i første omgang, at regeringsforslaget var blevet fremsat den 22. november i stedet for den 30. november, men da det smuttede ud til dagspressen, at nu var der ikke politisk flertal mere for socialdemokratiets forslag, men at der så ud til at blive flertal for regeringens forslag, som først ville fremkomme den 30. november i stedet for den 22. november, var der faktisk nogle, der tog fat ved selvbetjeningsbordet, ikke selvbetjeningsbordet ved julefrokosterne, som kommer i december måned, men selvbetjeningsbordet med hensyn til store skattelettelser, og fra den 22. november til den 30. november åbnede der sig et mægtigt hul med hensyn til skattefordele hos de bedst situerede medborgere med de største indkomster. Ministeren har måske gode forklaringer på, at det hul skulle åbnes her ud over den 22. november. Der var en vis prævention frem til den 22. november, men den holdt op ved, at det smuttede ud. Folk fik travlt med at hamstre,

[Tastesen]

og jeg forstår, at selv økonomiministeren endda har opfordret dertil.

Vi må så forholde os til den politiske situation, som vi har nu, og jeg vil godt stille det spørgsmål til skatteministeren: kan vi nu være sikre på, at man fastholder 30. november, hvis vi forudsætter – og det må vi jo nok gøre efter denne første behandling – at der ikke bliver flertal for socialdemokratiets forslag, selv om det på visse områder er mere vidtgående end regeringsforslaget? Dette spørgsmål kan også godt stilles til hr. Hagen Hagensen, for han har offentligt udtalt, at han bestemt ikke mente, et lovforslag bør træde i kraft før på den dag, det vedtages ved tredje behandling i folketinget. Men et forslag af denne karakter, som jo skal forhindre, at der er nogen, der tager alt for stærkt for sig af retterne ved selvbetjeningsbordet, må vel træde i kraft den dag, det fremsættes. Jeg vil godt have en meget klar præcisering af, at dette er skatteministerens og den konservative ordførers mening. Vi har et udvalgsarbejde for at finde frem til den bedst mulige løsning. Vi har et regeringsforslag og fire socialdemokratiske alternativer, som indgår i disse drøftelser, og vi har forhåbninger om, at man finder frem til den rigtige løsning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der er to bemærkninger, jeg gerne vil gøre.

Hr. Tastesen fremhævede, at min eneste kritik var, at forslaget ikke kan virke sådan, som det er tænkt. Nu er det vel en kritik, der er stærk nok i sig selv, at det er af venlighed over for hr. Tastesen, der jo er den egentlige initiativtager til dette, at jeg ikke gennemgår det socialdemokratiske forslag yderligere.

Må jeg derefter komme med nogle bemærkninger om ikrafttrædelsesdatoen. At fremsættelsesdatoen er det tidligste tidspunkt, et forslag kan komme til at virke fra, er vi vist enige om, i hvert fald fastholder jeg det, men dette forudsætter – og det er en ganske bestemt forudsætning fra min side – at første behandling i folketinget også finder sted meget hurtigt efter, at et forslag er fremsat. Jeg kan minde om, at vi senere i dag skal behandle et forslag, der hedder L 77, fra socialdemokratiet. Jeg har været med til at presse

på for at få det til behandling i denne uge, fordi det også bygger på ikrafttræden fra fremsættelsesdatoen, og for at de radikale kan stemme for det, skal begge forudsætninger være opfyldt, både at det fremsættes, og at det kommer meget hurtigt til første behandling, så folk kan vide, hvad de har at rette sig efter.

Med hensyn til regeringsforslagets ikrafttrædelsesdato tror jeg, ingen i dette land ikke er klar over, at indgrebet får virkning fra for nogle dage siden, så jeg kan ikke se, at der er noget som helst vanskeligt ved at fastholde den fremsættelsesdato.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Jeg takker for de faldne bemærkninger. De spørgsmål, som er blevet drøftet af stort set alle ordførerne, var det, at man mente, loven var kommet for sent frem, det var spørgsmålet om finansiel leasing, og det var spørgsmålet om skibe.

Inden jeg kommer til disse tre hovedting, vil jeg gerne lige sige til hr. Tastesen, som her fra talerstolen nærmest gjorde lidt undskyldning for det socialdemokratiske forslag, at det synes jeg ikke han har nogen som helst grund til. Jeg var meget glad for hr. Tastesens forslag på en gruppe socialdemokraters vegne, for det afslørede jo med fuldstændig klarhed, at man ikke kan lave et forslag baseret på finansiel leasing. Jeg vil gerne opholde mig en lille smule ved det, for her er der tilsyneladende nogle misforståelser.

Udtrykket finansiel leasing er defineret af den internationale revisororganisation, og det er med henvisning hertil, man mener, at man kan definere dette begreb. Det er også rigtigt, at der findes nogle rundt omkring i landet, som tror det samme, at man kan definere begrebet finansiel leasing.

Se, hvis man er revisor og har forskellige leasingarrangementer liggende foran sig, er man naturligvis i stand til at sige: her er nogle leasingarrangementer, der adskiller sig fra andre leasingarrangementer; dem kan vi kalde for finansiel leasing, og de andre kan vi kalde for operationel leasing. Det svarer fuldstændig til, at hvis vi ser f.eks. 10 menneskehoveder foran os, kan vi straks sige: det dér er kvindehoveder, og det dér er mands-hoveder. Men hvis vi skal til at definere det

[Ministeren for skatter og afgifter]

på forhånd – og det skal vi, når vi laver lovgivning – så står vi i en helt anden situation, for hvis vi f.eks. definerer finansiel leasing på basis af 5, 6, 7 eller 10 karakteristiske momenter, vil man da meget hurtigt opfinde noget, der indeholder et ekstra karakteristikon eller fjerner to, og så er man straks ovre i en anden gruppe. Det er simpelt hen umuligt at lave en i lovgivningen brugbar definition, hvorved man adskiller visse former for finansiering fra andre former for finansiering inden for leasingområdet. Det er også blevet meget, meget klart udtrykt i det fortrinlige arbejde, som skattelovrådet har lavet, og hvor man virkelig har analyseret problemet, et arbejde, som jo blev tilstillet alle medlemmer af skatte- og afgiftsudvalget, da det forelå. Det er også det, der er forklaringen på, at det har taget nogen tid.

Der er ikke smølet i det hele taget, synes jeg. Det har været karakteristisk for skatte- lovsdebatten, at enten har en skatteminister jasket en ting igennem, eller også har en skatteminister smølet ved at holde ting tilbage. Skat er noget indviklet noget, og jeg vil nok sige, at med de erfaringer, vi har for, at man laver skattelove lidt for hurtigt, kan det ikke med rimelighed bebrejdes nogen, at man har lavet et stykke lovgivning, som er gennemtænkt og gennemarbejdet, og som forhåbentlig ikke vil rumme de store overraskelser.

Det tredje punkt, man rejste, var spørgsmålet om skibe. Jeg erkender, at vores formål med hensyn til at lukke selvbetjeningsbutikken for skattefradrag og for statstilskud ikke omfatter skibe. Vi har to problemer i forbindelse med skibe, som jeg gerne vil have at man virkelig går ind i.

Det ene er helt klart et beskæftigelsesmæssigt problem. Man kan diskutere, hvorvidt man skal støtte eller ikke støtte skibsværfter – det er ikke mit ministerium – men jeg synes ikke rigtig, man kan diskutere det synspunkt, at man som skatteminister ikke i medfør af en skattelov ønsker at lukke et par af vore skibsværfter her i landet, og skibsværfter kan, sådan som den internationale skibsværftssituation er, ikke eksistere på meget andre vilkår end dem, der eksisterer i dag. Men det er kun det ene problem.

Det andet problem er det lovgivningstekniske problem. Netop når vi laver en lov på basis af udleje, netop når vi ikke kan anven-

de et begreb, der hedder finansiel leasing – eller som nogle kalder for finansiel leasing, men som ikke eksisterer i virkelighedens verden, det er en etiket, man sætter på noget af det – har vi stor vanskelighed ved at begrænse undtagelserne for skibe mere, end det er gjort i lovforslaget, fordi alle skibe lejes ud på en eller anden måde eller på et eller andet tidspunkt med særlige former for charterkontrakter o. lign.

Jeg vil dog gerne sige på regeringens vegne, at hvis vi kan formulere en regel, der ikke rammer beskæftigelsen på danske skibsværfter, en regel, som vi lovgivningsteknisk kan leve med – hvis man altså ikke blot henviser til generelle ting som finansiel leasing – og som muligvis, som det er foreslået, kan danne en overgangsordning, vil vi meget gerne se på det i udvalget. Vi erkender, at vi har et problem. Kan det løses – og det skal det – i folketinget på basis af et bredt flertal, er vi meget villige til det.

I øvrigt takker jeg for den gennemgående positive modtagelse, forslaget har fået. Må jeg lige sige om lovens ikrafttræden, dette at det lovforslag, regeringen har fremsat, skal have virkning fra fremsættelsestidspunktet, at jeg er for så vidt enig i hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger, men lad mig lige gøre en enkelt tilføjelse.

Når vi har den tradition, at vi ikke giver love tilbagevirkende kraft, er det, fordi vi ønsker – og nu må hr. Lykketoft undskylde mig, men vi ønsker det af retssikkerhedsmæssige grunde – at borgerne ved, hvad der er gældende ret, hvad der er rammen om deres handlinger. I det øjeblik man fremsætter et lovforslag, men ikke før, ved borgerne, hvad deres retstilstand kan blive under forudsætning af, at det bliver vedtaget. Derfor er der ikke noget særlig betænkeligt i, at en lov træder i kraft, fra det øjeblik lovforslaget bliver fremsat, hvis det umiddelbart derefter bliver vedtaget i den form, hvori det er fremsat. Hvis det forandres til ukendelighed under handlingerne, har vi en anden situation, men det går jeg ikke ud fra vil ske med dette lovforslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der er bare nogle få bemærkninger, jeg gerne vil komme med i anledning af den kritik, der har været rettet af, at det har været

[Bernhard Baunsgaard]

længe, inden regeringsforslaget kom. Jeg vil gøre opmærksom på, at det jo ikke er første år, der er kritik af anpartssalget. Det var der i 1982, og det var der i 1981, meget stærk kritik, fordi der var meget store annoncer med fremhævelse af, hvor meget skatterabat-ten betød. Det ville altså meget vel have været muligt at gribe ind for år tilbage.

Så er det fremhævet, at der er kommet særlige momenter frem, og det er også rigtigt, men nogle af disse særlige momenter kan jeg ikke anerkende som nye. Der er fremhævet dette med andelsselskaberne. Jeg har tidligere udtalt mig om dem, finder dem stærkt forkastelige, men jeg kan i den forbindelse ikke lade være med at sige, at den første, der benyttede sig i stor stil af dette med at sælge en afskrivningsret, som man ikke har, var staten. Nu har vi set, at det er overtaget af kommunerne, og jeg understreger, at man må være klar over, at både for stat og kommune er denne udvej lukket i fremtiden. Det sidste eksempel er kommunerne syd for Århus, der har bygget idrætshaller på leasinganparter, hvorved man giver anpartstegnerne skattefordelen; det er de tilfredse med, og så kan man leje det billigt ud til kommunen. Også disse arrangementer vil blive ramt i fremtiden.

Lykketoft (S):

Jeg forstår, at det, hr. Bernhard Baunsgaard ønskede at sige, var, at det kunne den socialdemokratiske regering jo bare have grebet ind over for. Nu kan man jo gøre sig den overvejelse, hvor mange af disse arrangementer med andelsselskaber, elektricitetsværkers transformatorstationer og meget andet sale-and-lease-back der eksisterede før efteråret 1982. Jeg erindrer ikke nogen. Hvis hr. Bernhard Baunsgaard erindrer nogen, så lad os høre om dem.

Men det hænger selvfølgelig lidt sammen med, at det, vi lavede i fællesskab, hr. Bernhard Baunsgaard, i foråret 1982 med indekseringen af afskrivningsreglerne, har gjort det endnu mere attraktivt at få overført nogle afskrivninger fra nogle selskaber med lav beskatning til nogle personer med høj beskatning. Jeg vil også godt sige, at det havde vi da vores betænkeligheder ved at gøre, men når vi gjorde det, var det, fordi vi forudsatte, at der var den sammenhæng i tingene, at vi

allerede i sommeren 1982 kunne gå i gang med en omfattende skattereform, som det radikale venstre ville hjælpe os med, og at der i denne skattereform indgik som en væsentlig bestanddel, at vi skulle harmonisere beskatningen af alle selskabsformer og alle virksomhedsformer, så man fik en selskabslignende beskatning. Det er sammenhængen i tingene. Den sammenhæng blev brudt af regeringsskiftet, og dermed fik man i efteråret 1982 den meget voldsomme opblomstring af leasingselskaberne og selvfølgelig dermed behovet for at gribe ind.

Det er da rigtigt, at vi har set Mercandia-projekter, og vi har før set DIFKO-projekter ved bygning af noget nyt. Man har også tidligere kunnet diskutere, om det var en hensigtsmæssig form, og det har man også diskuteret tidligere. Jeg tror, at endda allerede, da hr. Anders Andersen var skatteminister og finansminister, blev de ting diskuteret, og der var forslag i tinget.

Men så lige en sidste ting: Grønlandsskibet, hvor hr. Bernhard Baunsgaard antydede, at det var staten, der gik ind og – som nogle af disse leasingselskaber har sagt – legitimerede formen. Jeg tror, vi må erkende i fællesskab, hr. Bernhard Baunsgaard, at det måske ikke var så heldigt, men jeg skal gøre opmærksom på, at det radikale venstre stemte også for den disposition i finansudvalget. Det radikale venstre gjorde ingen bemærkninger af den art dengang, og baggrunden for dispositionen var jo nogle budgetbegrænsninger, som ikke gjorde det muligt at købe skibet. Alligevel vil jeg sige, at hvis vi havde kendt den efterfølgende historie, var vi nok ikke i den regering, jeg var medlem af, gået ind på den disposition, men jeg tilrådede den selv på grund af de budgetbegrænsninger, der var, og det meget påtrængende behov, der var for skibet. Man kan sige, at hverken hr. Bernhard Baunsgaard og hans partifælle i finansudvalget eller jeg var tilstrækkelig opmærksom på, hvad det kunne bruges som argument for efterfølgende. Det er selvfølgelig beklageligt.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Når man mindes de tidligere bemærkninger fra socialdemokratiet om, at et oppositionsparti, et parti, der ikke har del i regerin-

[Bernhard Baunsgaard]

gen i det hele taget, ikke har de samme muligheder som et regeringsparti, må vi vistnok kunne drage den konklusion, at det var regeringspartiet, socialdemokratiets, opgave at gennemarbejde forslaget om Grønlandsskibet. Så meget fantasi havde embedsmændene nu nok haft. Men hvis hr. Lykketoft går ud fra, at det er den første angribelige sag, tager han fejl. Der har skam været adskillige i de socialdemokratiske regerings tid, også sager, som jeg ikke forstår man lod passere. Jeg tænker på dengang med Kalle og Julle, altså Juelsminde-Kalundborg-overfarten, hvor man solgte skibene på anparter med amternes garanti for, at man ikke risikerede noget. Det var i højeste grad angribeligt. Det var sale-and-lease-back med amtsgaranti. Det burde ikke have gået. Og jeg tænker på Silkeborg, hvor Teknisk Skole fik bygninger på anparter i de socialdemokratiske regeringstider. Jo, det er noget, som har udviklet sig, og man kunne godt, hvis man havde villet, have grebet ind meget tidligere og prøvet på at dæmpe op for vildskuddene.

Nu er der gået så lang tid, at der desværre efter min opfattelse ikke er andet at gøre end simpelt hen at tage grunden væk under disse arrangementer, næsten totalt og fuldstændigt, og det er det, regeringens forslag bygger på. Jeg tror ikke mere på, at vi kan klare os med indgreb som det om finansiel leasing, uanset om det ville kunne lykkes at definere det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 77:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven).

Af Lykketoft (S) m.fl.

(Fremsat 23/11 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Socialdemokratiets lovforslag nr. L 77 har jo til formål at foretage to tilføjelser til ligningslovens § 4, der i forvejen rummer visse skattereglers vedrørende kursgevinst eller kurstab hos forsikringsselskaber, banker og andre virksomheder, der som et normalt led i deres almindelige virksomhed anbringer midler i obligationer, pantebreve m.v.

Man foreslår for det første en bestemmelse, hvorefter der ikke længere skal være fradragsret for det tab, som pengeinstitutter m.v. registrerer i forbindelse med indfrielse af egne obligationslån, indlånsbeviser, ansvarlig indskudskapital o.lign., dvs. den form for lån, der også kaldes for erhvervslån. Herved skal en stor del af tilskyndelsen til at oprette sådanne lån fjernes, mener man, og dermed fjerner man det tab for statskassen, som låneformen efter forslagsstillernes opfattelse medfører.

Jeg er enig i, at der kan være grund til at se nærmere på den skattemæssige behandling af de såkaldte erhvervslån, men det er efter min opfattelse meget væsentligt at mærke sig, at spørgsmålet om den skattemæssige behandling af denne låntype blot er en del af det særdeles vanskelige generelle problem om den skattemæssige behandling af finansielle fordringer. Forholdene omkring erhvervslånene bør derfor efter min opfattelse tages op i en større sammenhæng.

Jeg kan oplyse, at jeg for adskillige måneder siden anmodede skattelovrådet om at undersøge de problemer, som er forbundet med anvendelsen af ligningslovens § 4. Jeg har endvidere anmodet rådet om at komme med forslag til forbedring af lovgivningen på dette område. Denne undersøgelse vil også berøre spørgsmålet om den skattemæssige behandling af erhvervslån. Resultatet af skattelovrådets overvejelser vil antagelig kunne foreligge i begyndelsen af det nye år.